

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study)

ประชากรและเป้าหมาย

ผู้ป่วยที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในโดยคัดเลือกผู้ป่วยตามเกณฑ์ต่อไปนี้เข้ามาในการศึกษา และไม่นำผู้ป่วยตามเกณฑ์การคัดเลือกผู้ป่วยออกจากการศึกษาเข้ามาในการศึกษา ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ป่วยเข้าในการศึกษา (Inclusion Criteria)

1. อายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป
2. มีภาวะต่อมไทรอยด์ทำงานต่ำโดยวินิจฉัยจากอาการ, อาการแสดง และยืนยันโดยการตรวจทางห้องปฏิบัติการ (FT4 < 0.8 ng/dl. และ TSH > 4 mIU/L)

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ป่วยออกจากการศึกษา (Exclusion Criteria)

1. ผู้ป่วยที่มีประวัติ หรืออาการของโรคกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ, กล้ามเนื้อหัวใจตาย, หลอดเลือดหัวใจตีบ, ภาวะพิษต่อกล้ามเนื้อหัวใจ
2. ผู้ป่วยที่มีประวัติ หรืออาการของโรค polymyositis, dermatomyositis
3. ผู้ป่วยที่เพิ่งได้รับอุบัติเหตุ และยังมีอาการบาดเจ็บของกล้ามเนื้อ
4. ผู้ป่วยที่เป็นโรคไตวายเรื้อรัง

ขนาดตัวอย่าง (Sample Size Determination)

เนื่องจากยังไม่เคยมีการศึกษาหาอัตราการเพิ่มขึ้นของ ค่า troponin T ในผู้ป่วย hypothyroid โดยตรง จึงกำหนดค่า p เป็นค่าอัตราของ CPK ที่สูงขึ้นได้ในผู้ป่วย hypothyroid ซึ่งค่าเฉลี่ยพบประมาณ 80 % โดยใช้การคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{(Z\alpha^2 pq)}{d^2}$$

$$Z\alpha = Z\beta = 1.96 \text{ (two tail) เมื่อกำหนดความเชื่อมั่น 95\%}$$

$$d = \text{acceptable error คิดเป็นร้อยละ } 10 = 0.10$$

$$\begin{aligned}
 p &= \text{อัตราการพบค่า troponin T ที่เพิ่มขึ้นจากค่าปกติ (>0.1} \\
 &\quad \text{microgram/ml.) ซึ่งยังไม่เคยทำการศึกษาแต่อัตราการพบ CPK ที่} \\
 &\quad \text{สูงขึ้นใน hypothyroid (ค่าเฉลี่ย = 80 \%)} \\
 \text{เพราะฉะนั้น } p &= 0.8 \\
 q &= 1 - p = 1 - 0.8 = 0.2 \\
 n &= \frac{(1.96)^2 (0.8) (0.2)}{(0.1)^2} \\
 &= 61
 \end{aligned}$$

ดังนั้นต้องการจำนวนผู้ป่วยที่เข้าร่วมในการศึกษาทั้งหมด 61 ราย

ประมาณว่า หากมีผู้ป่วยที่ต้องติดตามการรักษาในกรณีที่มีค่า troponin T >0.1 microgram/ml. ก็คาดว่าจะ drop out rate ~ 5 % ซึ่งจากการคำนวณจะได้จำนวนผู้ป่วยอย่างน้อย 64 คน แต่ถ้าในกรณีที่ไม่มีผู้ป่วยรายใดที่มีค่า troponin T > 0.1 microgram/ml. ซึ่งจะไม่มีการติดตามการรักษา ก็จะไม่มีการคำนวณ drop out rate ซึ่งจะได้ผู้ป่วยที่คำนวณไว้ได้ในครั้งแรกคือ 61 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการต่อมไร้ท่อเพื่อที่จะหาผู้ป่วยที่นำมาศึกษาโดยดูจากค่า FT4 และ TSH
2. ชักประวัติ, ตรวจร่างกาย รวมทั้ง ผลเลือดที่เกี่ยวข้อง หรือ คลื่นไฟฟ้าหัวใจ (ถ้าจำเป็น)
3. ให้ผู้เข้ารับการศึกษาลงชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Inform Consent)
4. ตรวจเลือดหาค่า CPK, CPK-MB, troponin T ทำ 2 ครั้ง ในกรณีที่มีค่า troponin T สูง โดย เจาะห่างกัน 2 สัปดาห์ เพื่อต้องการยืนยันว่าค่า troponin T ที่สูงเป็นจาก hypothyroid ซึ่งในกรณีที่ไม่ได้รักษาในเวลา 2 สัปดาห์ จะไม่เป็นอันตรายต่อผู้ป่วยโดยมีการศึกษาของ Martino E และคณะ พบว่า short term hypothyroid จะมีค่า myoglobin ใกล้เคียงกับค่า Reference range ที่ปกติ⁽²³⁾, และในกรณีที่มีค่า troponin T ที่สูงในครั้งแรกแต่มีค่าปกติในครั้งที่ 2 จะมีการตรวจ serum creatinine, EKG เพื่อหาค่าตัวกรองของ troponin T และจะไม่นำมารวมกับผลที่เป็นค่า troponin ที่สูงใน hypothyroid ถ้าพบสาเหตุของระดับ troponin ที่สูง

การสังเกตและการวัด

การเก็บเลือด โดยเก็บใส่ใน tube ที่ไม่มี anticoagulant ปล่อยให้ clot ประมาณ 30 นาที ต่อมา centrifuge ที่ 1,000 รอบต่อนาที เป็นเวลา 12 นาที แล้วนำไปวัดทันที

การวัดผล (outcome) คือ ระดับของ troponin T วัดโดยวิธี electrochemiluminescence immunoassay (ECLIA) โดยใช้เครื่อง Roche Elecsys 1020 immunoassay analyzers โดยตรวจวัดที่ห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โดยมีค่า reference = 0 – 0.1 ng/ml. ค่า intraassay CV (Coefficient Variation) = 6.75 % ส่วนค่า interassay CV = 4.51 %, ค่า CPK วัดโดยวิธี quantitative assay โดยใช้ automated clinical chemistry analyzers, ค่า reference = 0 – 190 U/L ค่า intraassay CV = 5.36 % และ ค่า interassay CV = 4.21 %, ค่า CPK-MB วัดโดยวิธี immuno assay (NAC-activated method), ค่า reference = 0 – 4.94 ng/ml. (ซึ่งการวัดโดยวิธีนี้จะไม่มาตรฐานเท่าวิธี mass spectrometry) ค่า intraassay CV = 7.94 % และค่า interassay CV = 4.26 %

การวัดปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อค่า troponin T (ตัวแปรอื่นๆ)

1. การวัดระดับ creatinine และคำนวณค่า creatinine clearance โดยใช้สูตร [(140-อายุ) x (น้ำหนักเป็น กก.)] / [72 x ระดับ creatinine เป็น mg./dl.]
2. การตรวจหาภาวะทางโรคกล้ามเนื้อหัวใจ จากประวัติ, การตรวจร่างกาย, และการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (EKG) ในรายที่สงสัย
3. การตรวจหาภาวะโรค polymyositis/dermatomyositis จากประวัติและการตรวจร่างกาย
4. การตรวจหาการบาดเจ็บกล้ามเนื้อเนื่องจากอุบัติเหตุจากการชกประวัติและการตรวจร่างกาย

การควบคุมตัวกวน (confounding factor)

1. แยกผู้ที่มีภาวะไตวายเรื้อรัง (ใช้เกณฑ์ creatinine clearance < 60 ml./min.) โดยวิธีตัดทิ้ง (exclusion)
2. แยกผู้ที่มีภาวะที่มีผลต่อค่า troponin T คือ โรค polymyositis / dermatomyositis, การบาดเจ็บกล้ามเนื้อจากอุบัติเหตุ หรือ ภาวะ rhabdomyolysis โดยวิธีตัดทิ้ง (exclusion)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลทั้งหมด ประวัติ ตรวจร่างกาย ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ เช่น FT4, TSH, CPK, CPK-MB, Troponin T จะได้รับการบันทึกลงในแบบเก็บข้อมูลดังกล่าว โดยผู้ทำการวิจัยเป็นผู้รวบรวมเองทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ดูอัตราการเพิ่มขึ้นของค่า troponin T โดยใช้ค่าความเชื่อมั่นที่ 95 % (กรณีที่ไม่มีผู้ป่วยที่มีค่า troponin T ที่ >0.1 microgram/ml. จะไม่มีการคำนวณ)
2. ดูความสัมพันธ์ ระหว่างค่า troponin T กับค่า CPK และ CPK-MB โดยใช้วิธี Pearson's correlation
3. ดูความสัมพันธ์ ระหว่างค่า troponin T กับค่า FT4 และ TSH โดยใช้วิธี Pearson's correlation (กรณีที่ไม่มีผู้ป่วยที่มีค่า troponin T ที่ >0.1 microgram/ml. จะไม่มีการคำนวณ)

ปัญหาทางจริยธรรม

1. ได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร (informed consent)
2. รับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมของคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการวิจัยและมาตรการในการแก้ไข

1. ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่ให้ความร่วมมือ
2. กรณีผู้ป่วยมีไม่เพียงพอ แก้ไขโดยขอความร่วมมือจากแพทย์ในโรงพยาบาลเพื่อส่งผู้ป่วยเข้าร่วมการศึกษา

การบริหารงานวิจัยและตารางการปฏิบัติงาน

การดำเนินงาน	2545			2546												2547			
	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4
1.การศึกษาเตรียมงาน	*	*	*	*	*														
2.รวบรวมข้อมูล					*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*				
3.วิเคราะห์ข้อมูล														*	*	*			
4.สรุปและเขียนรายงาน																*	*	*	*
5.รายงานผล																			*

งบประมาณ

หมวดค่าวัสดุ

ค่าตรวจ CPK 100 บาท/คน = 68 x 100 = 6,800 บาท

ค่าตรวจ CPK-MB 100 บาท/คน = 68 x 100 = 6,800 บาท

ค่าตรวจ troponin T 320 บาท/คน = 68 x 320 = 21,760 บาท

หมวดค่าเบ็ดเตล็ด

ค่าตรวจ serum creatinine หรือ EKG ในรายที่จำเป็นประมาณ 10,000 บาท

รวม ค่าใช้จ่ายทั้งหมด = 45,360 บาท

การนำเสนอข้อมูล

ใช้ตาราง แผนภูมิ รวมทั้งรูปภาพในการแสดงข้อมูล และค่าความสัมพันธ์ต่างๆของค่า FT4, TSH, CPK, CPK-MB และ troponin T

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย